

**PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM WYWOŁUJĄCYM
AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT TEJ CHOROBY
ORAZ JEJ ZWALCZANIE**

1. Identyfikacja programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever – ASF)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2015 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony przez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawinął do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r., białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono 2 przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 10 lutego 2015 r. stwierdzono 34 przypadki ASF u dzików oraz 3 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze dwóch powiatów – sokólskiego i białostockiego w województwie podlaskim. W 2014 r. stwierdzono ogniska oraz przypadki

ASF u dzików na terytorium Litwy, Łotwy i Estonii. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi a Białorusią, oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróży.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbkę były pobierane od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. były kontynuowane badania w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie (Dz. U. poz. 996).

3. Opis programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej „programem”, przewiduje środki, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

W związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji związanej z ASF w państwach graniczących ze wschodu z Unią Europejską program przewiduje monitorowanie ASF zarówno u dzików, jak i u świń w celu skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenieniu się tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej oraz środki przewidziane dla zwalczania choroby.

Program jest realizowany w 2015 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 oraz z 2015 r. poz. 266), ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 r. wynoszą 14 967 238,18 zł (3 759 195,56 euro). Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu, Rzeczypospolita Polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 13 505 809,38 zł (3 393 081,08 euro). Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 153), w ramach limitu wydatków ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2015 r., wyrażone w złotych, zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów z dnia 2 października 2014 r. dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2014 r.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne

i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

3.1. Cel programu

Celem programu jest ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup kontenera do zabijania świń przy użyciu dwutlenku węgla;
- 3) ubój lub zabicie świń na obszarze położonym w strefie I A określonej w ust. 3.2.1, w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
- 4) działania powiatowego lekarza weterynarii przeprowadzane po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny);
- 5) pobieranie próbek i przeprowadzanie kontroli bioasekuracji z inicjatywy powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze położonym w strefie I A i I B, które to strefy są określone w ust. 3.2.1;
- 6) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią (drogowe przejścia graniczne w Kuźnicy Białostockiej, Bobrownikach, Kukurykach, Połowcach i Terespolu);
- 7) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną:

- a) kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:
- zagrożeniu ASF tak, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
 - pierwszych objawach zakażenia wirusem ASF,
 - sposobie zawiadomienia właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF,
 - ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów pochodzenia wieprzowego do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie takich produktów pochodzących z zagranicy,
 - metodach unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,
 - obowiązku zawiadamiania odpowiedniego organu o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,
 - zasadach bioasekuracji,
- b) szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz rolników i myśliwych, mających na celu przekazanie wiedzy na temat ASF.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na strefy według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Strefa I A – obszar objęty ograniczeniami

Do strefy I A należą powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części II ust. 4 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach

członkowskich oraz uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”.

Liczbę stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I A przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I A (dane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 18 sierpnia 2014 r.)

Strefa I A	Województwo	Powiat	Gmina	Liczba świń	Liczba stad
Obszar objęty ograniczeniami	podlaskie	augustowski	Lipsk	1 848	270
	podlaskie	augustowski	Płaska	50	14
	podlaskie	białostocki	Czarna Białostocka	665	31
	podlaskie	białostocki	Gródek	42	14
	podlaskie	białostocki	Michałowó	241	28
	podlaskie	białostocki	Supraśl	25	5
	podlaskie	białostocki	Wasilków	158	7
	podlaskie	sejneński	Giby	1 918	127
	podlaskie	sejneński	Sejny, miasto Sejny	17 243	340
	podlaskie	sokólski	Dąbrowa Białostocka	8 899	484
	podlaskie	sokólski	Janów	4 742	156
	podlaskie	sokólski	Krynki	115	13
	podlaskie	sokólski	Kuźnica	325	48
	podlaskie	sokólski	Nowy Dwór	2 552	226
	podlaskie	sokólski	Sidra	1 805	142
	podlaskie	sokólski	Sokółka	1 026	161
	podlaskie	sokólski	Szudziałowo	767	84
Razem				42 421	2 150

Strefa I B – obszar ochronny

Do strefy I B należą powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części I ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE.

Liczbę stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I B przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I B (dane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 18 sierpnia 2014 r.)

Strefa I B	Województwo	Powiat	Gmina	Liczba świń	Liczba stad
Obszar ochronny	podlaskie	augustowski	Augustów, miasto Augustów	2 894	98
	podlaskie	augustowski	Bargłów Kościelny	808	107
	podlaskie	augustowski	Nowinka	254	41
	podlaskie	augustowski	Sztabin	618	127
	podlaskie	białostocki	Choroszcz	3 321	64
	podlaskie	białostocki	Dobrzyniewo Duże	189	16
	podlaskie	białostocki	Juchnowiec Kościelny	4 308	74
	podlaskie	białostocki	Łapy	8 461	100
	podlaskie	białostocki	Poświętne	51 943	129
	podlaskie	białostocki	Suraż	1 226	57
	podlaskie	białostocki	Turośl Kościelna	1 421	79
	podlaskie	białostocki	Tykocin	2 023	109
	podlaskie	białostocki	Zabłudów	6 540	48
	podlaskie	białostocki	Zawady	197	26
	podlaskie	Białystok	miasto Białystok	455	8
	podlaskie	bielski	Bielsk Podlaski	10 913	136
	podlaskie	bielski	Boćki	1 113	53
	podlaskie	bielski	Brańsk	5 938	140
	podlaskie	bielski	Orla	15 030	35

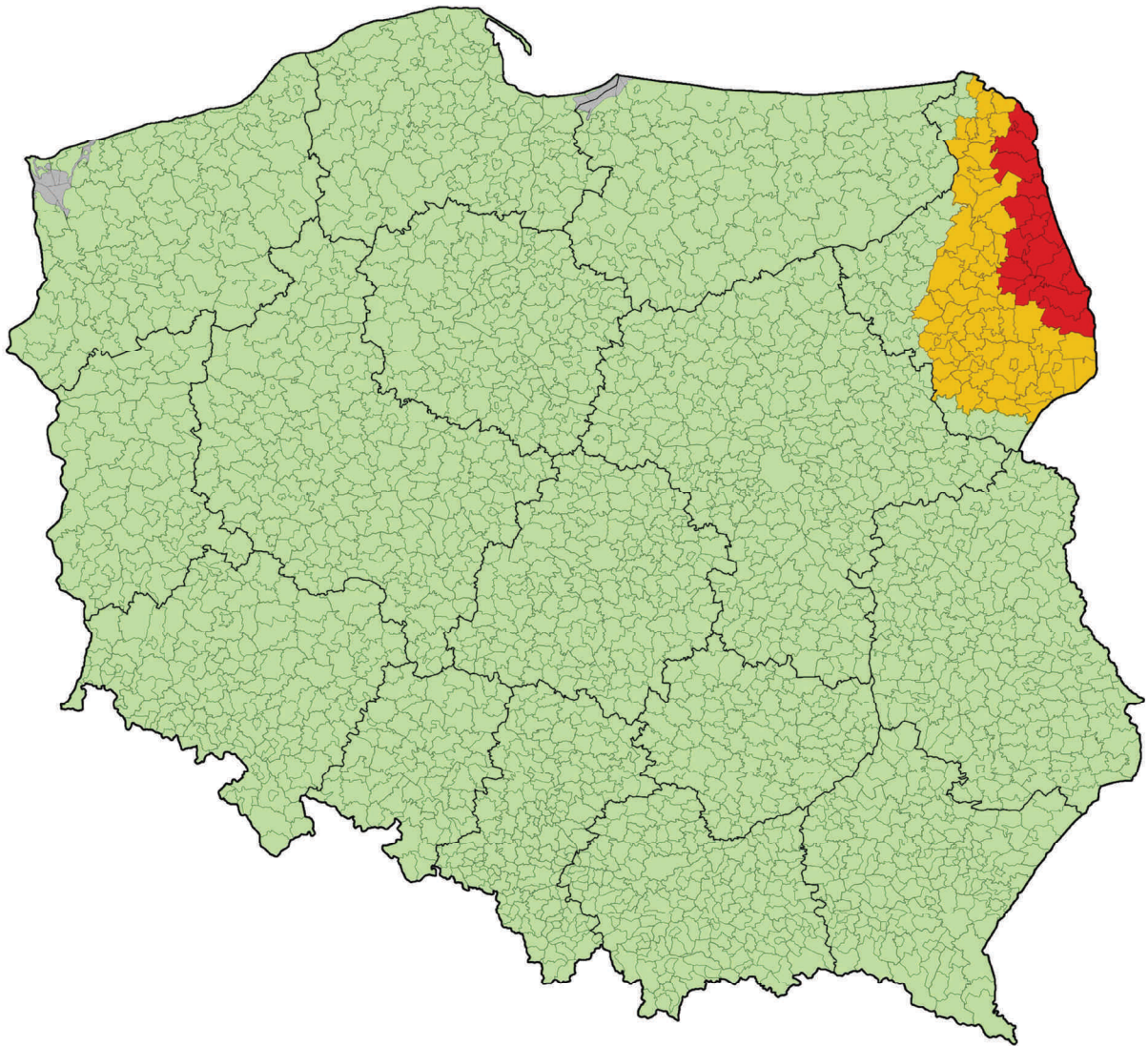
	podlaskie	bielski	Rudka	205	23
	podlaskie	bielski	Wyszki	3 875	96
	podlaskie	hajnowski	Białowieża	0	0
	podlaskie	hajnowski	Czeremcha	41	14
	podlaskie	hajnowski	Czyże	307	53
	podlaskie	hajnowski	Dubicze Cerkiewne	1 982	45
	podlaskie	hajnowski	Hajnówka	3 278	47
	podlaskie	hajnowski	Kleszczele	125	40
	podlaskie	hajnowski	Narew	578	39
	podlaskie	hajnowski	Narewka	35	12
	podlaskie	moniecki	Goniądz	12 966	131
	podlaskie	moniecki	Jasionówka	4 096	115
	podlaskie	moniecki	Jaświły	9 784	261
	podlaskie	moniecki	Knyszyn	5 870	69
	podlaskie	moniecki	Krypno	763	42
	podlaskie	moniecki	Mońki	31 109	358
	podlaskie	moniecki	Trzcianne	3 234	188
	podlaskie	sejneński	Krasnopol	4 938	187
	podlaskie	sejneński	Puńsk	8 501	149
	podlaskie	siemiatycki	Dziadkowice	5 437	104
	podlaskie	siemiatycki	Grodzisk	2 605	115
	podlaskie	siemiatycki	Milejczyce	69	7
	podlaskie	sokólski	Korycin	3 446	123
	podlaskie	sokólski	Suchowola	4 190	276
	podlaskie	suwalski	Raczki	7 909	188
	podlaskie	suwalski	Rutka-Tartak	2 947	101
	podlaskie	suwalski	Suwałki	12 371	139
	podlaskie	suwalski	Szypliszki	4 662	143

	podlaskie	Suwałki	miasto Suwałki	1 593	24
	podlaskie	wysokomazowiecki	Ciechanowiec	2 621	72
	podlaskie	wysokomazowiecki	Klukowo	1 442	22
	podlaskie	wysokomazowiecki	Kobylin-Borzymy	4 340	48
	podlaskie	wysokomazowiecki	Kulesze Kościelne	2 333	25
	podlaskie	wysokomazowiecki	Nowe Piekuty	2 023	20
	podlaskie	wysokomazowiecki	Sokoły	6 252	51
	podlaskie	wysokomazowiecki	Szepietowo	8 085	52
	podlaskie	wysokomazowiecki	Wysokie Mazowieckie, miasto Wysokie Mazowieckie	8 420	126
	podlaskie	zambrowski	Rutki	4 888	79
Razem				294 972	5 031

Strefa II

Do strefy II należą pozostałe powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Mapa 1 – Mapa Polski z zaznaczonymi strefami (kolor czerwony – strefa IA, kolor żółty – strefa IB, kolor zielony – strefa II)

Obszar województwa podlaskiego, w którym znajdują się strefa I A i I B, charakteryzuje się stosunkowo niskim pogłowiem świń (głównie są to małe gospodarstwa przyzagrodowe). Na pozostałym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (strefa II) największe pogłowia świń jest notowane w województwie wielkopolskim, mazowieckim, kujawsko-pomorskim i łódzkim. Szczegółowe dane dotyczące liczby stad oraz pogłowia świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw w poszczególnych województwach, zostały podane w ust. 4.4.2.

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek w strefach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

Strefa I A

Na obszarze należącym do strefy I A wprowadza się środki zwalczania choroby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń (rano i wieczorem) i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta), o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF na obszarze położonym w strefie I A obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 420, z późn. zm.) i zakazy z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. Nr 207, poz. 1370, z późn. zm.), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików lub wystąpieniem ASF na terytorium państwa trzeciego lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jeżeli świnie przed ubojem były

utrzymywane w gospodarstwie przez 30 dni i zostaną one poddane badaniu przedubojowemu, a ich mięso zostanie poddane badaniu poubojowemu.

Jeżeli w wyniku przeprowadzenia badania przedubojowego i badania poubojowego zachodzi podejrzenie wystąpienia ASF, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

W trakcie badania przed lub poubojowego w rzeźni, lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej sztuce lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń znajdujących się w stadzie lub zabitych z nakazu powiatowego lekarza weterynarii, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59), zwanej dalej „decyzją 2003/422/WE”.

Na obszarze należącym do strefy I A, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza, w gospodarstwach utrzymujących świnię, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa w § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań dotyczących bioasekuracji powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku gospodarstw niespełniających wymagań zawartych w § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń,

w przypadku przemieszczania świń z gospodarstwa na obszarze położonym w strefie I A poza ten obszar, świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1.

Na obszarze położonym w strefie I A urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności:
 - a) od padłych świń, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
 - b) od świń, które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
 - c) od świń:
 - mających objawy chorobowe wraz z gorączką
lub
 - mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny.

Na obszarze położonym w strefie I A pobiera się próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, od każdego padłego dzika, w tym od dzików zabitych podczas wypadków drogowych oraz innych zdarzeń, i każdego odstrzelonego dzika.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym kolejny numer tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służb Leśnych, Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze położonym w strefie I A myśliwi informują na piśmie właściwego powiatowego lekarza weterynarii o terminach planowanych polowań.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze położonym w strefie I A jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub

- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od każdego odstrzelonego dzika, w tym chorego, a także od każdego dzika znalezionej martwego oraz zwłok dzików ulegających autolizie na obszarze położonym w strefie I A, jak również od każdego dzika dostarczonego do położonego na tym obszarze punktu lub zakładu, o których mowa powyżej.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF przez przeszkolonych myśliwych. Przeszkolenie myśliwych będzie polegało na dostarczeniu przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych, a także ulotek, zgodnie z ust. 3.5.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy i inne części ciała odstrzelonego chorego dzika
– na obszarze położonym w strefie I A są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze położonym w strefie I A są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze położonym w strefie I A, bez patrochów, w przypadku których uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Strefa I B

Na obszarze należącym do strefy I B wprowadza się środki zwalczania choroby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń (rano i wieczorem), i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta), o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF, na obszarze położonym w strefie I B obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń u dzików i zakazy z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików lub wystąpieniem ASF na terytorium państwa trzeciego lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jeżeli świnie przed ubojem były utrzymywane w gospodarstwie przez 30 dni i zostaną one poddane badaniu przedubojowemu, a ich mięso zostanie poddane badaniu poubojowemu. Jeżeli w wyniku

przeprowadzenia badania przedubojowego i badania poubojowego zachodzi podejrzenie wystąpienia ASF, pobiera się próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

W trakcie badania przed lub poubojowego w rzeźni, lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, w przypadku podejrzeń pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej sztuce lub o podejrzeniu wystąpienia ASF, jest przeprowadzone badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Na obszarze należącym do strefy I B, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza, w gospodarstwach utrzymujących świnię, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa w § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań dotyczących bioasekuracji powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku gospodarstw niespełniających wymagań zawartych w § 7 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, w przypadku przemieszczania świń z gospodarstwa na obszarze położonym w strefie I B, do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, świnię zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 7 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia.

Z obszaru każdego powiatu lub jego części na obszarze położonym w strefie I B urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności:

- a) od padłych świń, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
 - b) od świń, które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
 - c) od świń:
 - mających objawy chorobowe wraz z gorączką
lub
 - mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, od świń, o których mowa w § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny.

Na obszarze położonym w strefie I B urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, od każdego padłego dzika, w tym od dzików zabitych podczas wypadków drogowych oraz innych zdarzeń i każdego odstrzelonego dzika przeznaczonego do wysyłki na obszar położony w strefie II.

Każda tusza odstrzelonego dzika przeznaczonego do wysyłki na obszar położony w strefie II powinna być oznakowana znakiem zawierającym kolejny numer tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służb Leśnych, Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze położonym w strefie I B myśliwi informują na piśmie właściwego powiatowego lekarza weterynarii o terminach planowanych polowań.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze położonym w strefie I B przeznaczony do wysyłki na obszar położony w strefie II jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz,

części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od każdego odstrzelonego dzika, który jest przeznaczony do wysyłki na obszar położony w strefie II, od każdego odstrzelonego chorego dzika oraz znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie, na obszarze położonym w strefie I B.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych, które są przeznaczone do wysyłki na obszar położony w strefie II, dopuszcza się pobieranie próbek do badań w kierunku wykrycia ASF przez przeszkolonych myśliwych. Przeszkolenie myśliwych będzie polegało na dostarczeniu przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych, a także ulotek, zgodnie z ust. 3.5.

Informacje o zamiarze wysyłki tusz, wszystkich części ciała oraz skóry dzików na obszar położony w strefie II są przekazywane przez koło łowieckie do powiatowego lekarza weterynarii właściwego terytorialnie dla położenia obwodu łowieckiego znajdującego się w strefie I B. Na żądanie powiatowego lekarza weterynarii przekazywane przez koło łowieckie informacje mogą obejmować dane dotyczące tusz, wszystkich części ciała oraz skór dzików wysłanych na obszar położony w strefie II, przez okres ostatnich 6 miesięcy.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy i inne części ciała odstrzelonego chorego dzika
 - na obszarze położonym w strefie I B są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze położonym w strefie I B są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze położonym w strefie I B, bez patrochów, w przypadku których uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał

kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Strefa II

Na obszarze należącym do strefy II próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w następujący sposób:

- 1) od świń w przypadku, gdy padnięcia w stadzie wynoszą u:
 - a) prosiąt – powyżej 20%,
 - b) warchlaków – powyżej 10%,
 - c) tuczników – powyżej 5%– z tym, że przed pobraniem próbek powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń wraz z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od świń mających objawy chorobowe i gorączkę lub padłych albo mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) w pozostałych przypadkach, jeżeli świnie wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których jest niemożliwe postawienie diagnozy lub objawy wskazujące na podejrzenie zakażenia wirusem ASF, z tym że przed pobraniem próbek do badań laboratoryjnych mających na celu wykrycie ASF powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń wraz z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od świń mających objawy chorobowe wraz z gorączką lub padłych albo mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 3) od każdego padłego, w tym dzików zabitych podczas wypadków drogowych oraz innych zdarzeń i każdego odstrzelonego chorego dzika.

3.2.3. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od żywych, padłych i poddanych ubojowi świń oraz padłych i odstrzelonych dzików jest określony w rozdziale V lit. B załącznika do decyzji 2003/422/WE.

Od żywych świń i odstrzelonych dzików do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się próbki krwi, a od padłych świń, poddanych ubojowi świń i padłych dzików – migdałki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe), śledzionę, nerki, tkankę płucną i jeżeli to możliwe – krew. W przypadku zwłok dzików ulegających autolizie do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się kość długą lub mostek.

Na obszarze położonym w strefie I A, I B oraz w strefie II próbki pobrane od żywych, padłych i poddanych ubojowi świń bada się metodą qRT – PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, przeprowadzonego metodą PCR, jest dodatni jest przeprowadzane również badanie metodą ELISA. Na obszarze położonym w strefie I A oraz I B, w przypadku podejrzenia występowania w stadzie świni chronicznie zakażonej wirusem ASF, próbki bada się metodą ELISA.

Na obszarze położonym w strefie I A, próbki pobrane od padłych i odstrzelonych dzików bada się metodą qRT – PCR oraz, jeżeli możliwe jest pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, metodą ELISA.

Na obszarze położonym w strefie I B próbki pobrane od padłych, odstrzelonych chorych dzików oraz od odstrzelonych dzików wysyłanych na obszar położony w strefie II bada się metodą qRT – PCR.

Na obszarze położonym w strefie II padłe dziki oraz odstrzelone chore dziki bada się metodą qRT – PCR.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.).

3.2.4. Inne działania podejmowane na obszarze należącym do strefy I A

Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki zwalczania choroby, zgodnie z przepisami o zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach położonych w wyznaczonym obszarze o promieniu 10 km wokół przypadku ASF u dzika może:

- 1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;
- 2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;
- 3) pobrać od świń próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF;
- 4) nakazać ubój lub zabicie świń, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt – jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią

Na drogowych przejściach granicznych z Białorusią podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

- 1) wyłożenie na pasach ruchu dla pojazdów o masie własnej nieprzekraczającej 3,5 tony mat dezynfekcyjnych;
- 2) oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt, wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność choroby, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5) oraz decyzją wykonawczą 2014/84/UE z dnia 12 lutego 2014 r. zmieniającą decyzję wykonawczą 2013/426/UE w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność choroby, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 44 z 14.02.2014, str. 53) oraz utrzymanie urzędzeń do oczyszczania i dezynfekcji środków

transportu w stanie technicznym zapewniającym skuteczne przeprowadzanie oczyszczania i dezynfekcji.

3.4. Zakup urządzenia służącego do zabijania dwutlenkiem węgla świń podejrzanych o zakażenie lub zakażonych ASF

W ramach programu zostanie zakupione mobilne urządzenie służące do zabijania dwutlenkiem węgla świń podejrzanych o zakażenie lub zakażonych ASF. Urządzenie to może być stosowane w przypadku konieczności zabicia świń zgodnie z przepisami dotyczącymi zwalczania ASF.

3.5. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla rolników, podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa

W ramach realizacji programu będą publikowane ulotki:

- 1) dla rolników i podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, zawierające informacje o:
 - a) ASF oraz jego objawach,
 - b) sposobie rozprzestrzeniania się ASF,
 - c) postępowaniu posiadacza zwierząt w związku z podejrzeniem wystąpienia lub wystąpieniem ASF,
 - d) przysługujących odszkodowaniach za świnie poddane ubojowi lub zabite,
 - e) zasadach bioasekuracji,
 - f) zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi,
 - g) unieszkodliwianiu zwłok świń oraz zasadach przeprowadzania oczyszczania i odkażania w gospodarstwach;
- 2) dla myśliwych – zawierające informacje o:
 - a) ASF oraz jego objawach,
 - b) sposobie postępowania myśliwego z tuzą dzika po dokonaniu polowania, w tym sposobie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych,
 - c) zabezpieczeniu środków transportu do transportu odstrzelonych dzików przez myśliwych tak, aby zminimalizować ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa ASF.

Dystrybucja ulotek odbywa się za pośrednictwem organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuuje się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podczas wykonywanych kontroli, wśród podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w stadach, w których są utrzymywane świny). Dodatkowo, ulotki dystrybuuje się wśród myśliwych, kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów, prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu ASF są przekazywane również przez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz ewentualnych dróg jego rozprzestrzeniania, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF, bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi, o właściwym zagospodarowaniu zwłok świń oraz postępowaniu z tuszami odstrzelonych dzików i o zasadach polowań.

3.6. Przeprowadzenie przez organy Inspekcji Weterynaryjnej szkoleń dla rolników i myśliwych oraz podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz

W ramach programu organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzą grupowe szkolenia dla rolników i myśliwych oraz podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz. Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy o ASF. Tematyka szkoleń będzie obejmować m.in.: objawy ASF, zgłaszanie podejrzenia wystąpienia ASF, postępowanie po zgłoszeniu podejrzenia wystąpienia ASF, zasady wypłacania odszkodowań, zasady bioasekuracji w gospodarstwie oraz zasady postępowania myśliwego biorącego udział w polowaniu, tak aby zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, informację o zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

2015 rok

kontrola, nadzór

badania

☒ inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, zakup urządzenia do zabijania świń)

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu monitorowania zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i mającego na celu poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program jest realizowany na obszarze 16 województw, obejmujących 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Mapa 2. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia ASF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta). Dodatkowo, posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze położonym w strefie I A i I B, zgodnie z § 15 ust. 2 rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń.

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Tabela 3. Liczba stad oraz pogłowie świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw (źródło: Agencja Rolnictwa i Modernizacji Rolnictwa, stan na dzień 18 sierpnia 2014 r.)

Województwo	1-10		11-25		26-100		101-500		501-1000		pow. 1000	
	Liczba zwierząt	Liczba stad	Liczba zwierząt	Liczba stad	Liczba zwierząt	Liczba stad	Liczba zwierząt	Liczba stad	Liczba zwierząt	Liczba stad	Liczba zwierząt	Liczba stad
Dolnośląskie	15 624	3 490	24 437	1 500	39 081	861	33 555	170	16 407	24	121 850	31
Kujawsko-pomorskie	47 880	10 284	112 181	6 608	364 447	7 385	445 174	2 249	145 079	216	363 110	129
Lubelskie	96 805	23 722	96 879	6 083	118 538	2 622	148 805	703	76 675	109	314 870	124
Lubuskie	7 604	1 628	13 318	806	25 300	540	28 736	139	13 357	17	208 317	43
Łódzkie	62 489	13 316	115 921	6 992	214 308	4 684	280 634	1 292	167 954	245	565 261	206
Małopolskie	40 716	9 881	47 425	2 935	60 509	1 370	48 673	236	17 486	28	42 488	11
Mazowieckie	86 561	19 116	130 800	8 029	209 422	4 545	279 801	1 304	147 020	208	1 544 723	284
Opolskie	13 463	2 887	33 239	1 966	112 322	2 226	150 057	800	45 956	68	175 400	59
Podkarpackie	45 690	11 379	45 730	2 849	52 366	1 190	34 563	173	12 435	18	61 381	20
Podlaskie	30 314	7 010	37 058	2 318	61 758	1 301	97 920	441	79 320	113	210 140	81
Pomorskie	20 675	4 301	49 325	2 945	127 321	2 611	148 080	761	57 297	82	318 561	72
Śląskie	15 285	3 224	30 191	1 814	70 417	1 481	64 223	331	14 962	22	134 978	27
Świętokrzyskie	36 073	8 632	44 391	2 768	61 990	1 370	59 076	287	24 877	35	176 587	62
Warmińsko-mazurskie	13 130	2 868	25 429	1 514	80 488	1 592	177 002	820	83 578	120	628 695	148
Wielkopolskie	77 685	16 040	199 551	11 646	753 396	14 855	1 076 396	5 387	436 497	628	1 735 738	546
Zachodniopomorskie	9 895	2 150	20 548	1 239	38 975	856	31 687	153	19 464	27	917 924	112
Suma	619 889	139 928	1 026 423	62 012	2 390 638	49 489	3 104 382	15 246	1 358 364	1 960	7 520 023	1 955

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, w roku łowieckim 2012/2013 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła ponad 282 tys. sztuk.

Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Liczba dzików w poszczególnych województwach (źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, stan na dzień 10 marca 2013 r.)

Województwo	Pogłowie dzików w tysiącach sztuk
Dolnośląskie	26,8
Kujawsko-pomorskie	12,5
Lubelskie	17,8
Lubuskie	20,4
Łódzkie	8,2
Małopolskie	6,2
Mazowieckie	18,8
Opolskie	11,2
Podkarpackie	10,8
Podlaskie	14,4
Pomorskie	20,5
Śląskie	9,7
Świętokrzyskie	5,4
Warmińsko-mazurskie	30,2
Wielkopolskie	28,1
Zachodniopomorskie	41,3
W sumie	282,2

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2012 r. poz. 86, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635, z późn. zm.).

Oznakowania świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się przez założenie kolczyka na lewą małżowinę uszną zwierzęcia lub wytatuowanie w obu małżowinach usznych albo na grzbiecie zwierzęcia numeru siedziby stada nadanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Indywidualnego oznakowania świń na obszarze należącym do strefy I A, o którym mowa w ust. 3.2.4, dokonuje urzędowy lekarz weterynarii przez założenie kolczyka z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie. Kolejny numer zwierzęcia w stadzie musi być wykonany w sposób trwały i czytelny. Koszty związane z indywidualnym oznakowaniem świń w stadzie w takim przypadku są pokrywane z budżetu państwa.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

W związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń określające zasady przemieszczania żywych świń z i do obszarów wymienionych w części I ust. 4 oraz części II ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium. Zgodnie z ww. decyzją utworzono „obszar objęty ograniczeniami” i „obszar ochronny”.

Na obszarze objętym ograniczeniami został wprowadzony obowiązek zaopatrywania świń, przemieszczanych na tym obszarze oraz z tego obszaru poza ten obszar do miejsca położonego

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii, na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń, zawierające:

- 1) dane identyfikacyjne wystawiającego świadectwo;
- 2) numer świadectwa;
- 3) liczbę przemieszczanych świń;
- 4) numery identyfikacyjne świń;
- 5) miejsce pochodzenia świń;
- 6) miejsce przeznaczenia świń;
- 7) określenie środka transportu świń oraz jego numer rejestracyjny;
- 8) poświadczenie spełniania przez świnię wymagań zdrowotnych określonych w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 9) datę wystawienia oraz pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Zostały opisane w ust. 3.3.

4.4.9. Środki w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, w przypadku stwierdzenia choroby w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko choroby oraz:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, w tym pobiera, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, reprezentatywną liczbę próbek od zabitych świń i wysyła je do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF;
- 2) nakazuje:

- a) niezwłoczne zabicie wszystkich świń,
 - b) zniszczenie:
 - zwłok świń,
 - materiału biologicznego świń, pobranego w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w gospodarstwie,
 - mięsa pozyskanego ze świń poddanych ubojowi w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w tym gospodarstwie,
 - c) zniszczenie przedmiotów i substancji, które mogły zostać skażone, w tym pasz, oraz materiałów jednorazowego użytku stosowanych w szczególności do zabijania, jeżeli jest niemożliwe ich skuteczne odkażenie,
 - d) czyszczenie i odkażenie, a jeżeli to konieczne – także dezynsekcję pomieszczeń, w których przebywały świnie, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz przedmiotów, sprzętu, ściółki, obornika i gnojowicy, które mogły zostać skażone;
- 3) wysłała próbki, pobrane zgodnie z instrukcją diagnostyczną, do badań laboratoryjnych w celu określenia serotypu wirusa ASF – w przypadku pierwotnego ogniska choroby.

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się zgodnie z art. 49 oraz art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu.

W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z przepisami art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczące zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE

i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1).

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój choroby

W dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 10 lutego 2015 r. stwierdzono 34 przypadki ASF u dzików oraz 3 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze dwóch powiatów sokólskiego i białostockiego w województwie podlaskim.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok: 2013

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	484	0
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	12 737	0
Razem				13 221	

Rok: 2012

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	12	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	208	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	1 247	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	1 282	0
Razem				2 749	

Rok: 2011

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	232	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	12	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	8	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	332	0
Razem				584	

Rok: 2009–2010

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	0	0
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	0	0
Razem				0	

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu pod koniec każdego roku

W 2013 r. na terytorium Polski nie stwierdzono przypadków ani ognisk ASF.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny**6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących**

Dane w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu**7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych**

Rok: 2015 Choroba: ASF Gatunek zwierząt: świnie

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań
STREFA I A	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	29 268
STREFA I A	ELISA	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	187

STREFA I B	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	309
STREFA I B	ELISA	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	185
STREFA II	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	1 462
RAZEM					31 411

Rok: 2015 Choroba: ASF Gatunek zwierząt: dziki

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań
STREFA I A	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	1 960
STREFA I A	ELISA	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	1 867
STREFA I B	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	2 752
STREFA II	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	1 958
RAZEM					8 537

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu

8.1. Koszty realizacji programu wprowadzonego na obszarze położonym w strefie I A w 2015 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	26 607 świń	21,86	581 629,02	5,49	146 072,43	tak
	padłe dziki	156 dzików	76,82	11 983,92	19,30	3 010,80	tak
	odstrzelone dziki, w tym dostarczanie odstrzelonych dzików do badań	1 626 dzików	123,88	201 428,88	31,13	50 617,38	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	31 228 badań	147,79	4 615 186,12	37,13	1 159 495,64	tak
	ELISA	2 054 badania	56,00	115 024,00	14,07	28 899,78	tak
2. Badanie kliniczne stad oraz kontrola bioasekuracji	koszty pracy	12 900 godzin	41,00	528 900,00	10,30	132 870,00	tak
	koszty dojazdów	322 500 km	0,80	258 000,00	0,20	64 500,00	nie
3. Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne	363 opakowania	530,08	192 419,04	133,19	48 347,97	tak

4. Materiały eksploatacyjne i sprzęt specjalny	maty dezynfekcyjne	400 sztuk	1 178,86	471 544,00	296,20	118 480,00	tak
5. Inne koszty	wydruk ulotek informacyjnych	30 000 sztuk	0,48	14 400,00	0,12	3 600,00	tak
	przeprowadzone szkoleń grupowych	8 szkoleń	1 500,00	12 000,00	376,88	3 015,04	nie
	indywidualne oznakowanie – praca	1 600 godzin	53,00	84 800,00	13,32	21 312,00	nie
	odszkodowanie za zabite świnię	2 000 sztuk	484,00	968 000,00	121,61	243 220,00	tak
	odszkodowanie za świnię poddane ubojowi	6 000 sztuk	350,00	2 100 000,00	87,94	527 640,00	tak
	transport do uboju	24 000 km	3,41	81 840,00	0,86	20 640,00	tak
	kontener do zabijania świń dwutlenkiem węgla	1 sztuka	105 691,06	105 691,06	26 555,54	26 555,54	tak
	wycena przez rzeczoznawców	1 280 godzin	31,96	40 908,80	8,03	10 278,40	nie
	zabicie świń	2 000 sztuk	38,21	76 420,00	9,60	19 200,00	tak
	dojazdy w celu zabicia świń	4 000 km	0,80	3 200,00	0,20	800,00	tak
	koszt unieszkodliwienia zabitych świń (usługa + załadunek + transport)	2 000 sztuk	231,48	462 960,00	58,16	116 320,00	tak

	koszt unieszkodliwienia tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych	488 sztuk	138,89	67 778,32	34,90	17 031,20	tak
RAZEM				10 994 113,16		2 761 906,18	
w tym koszty kwalifikowane:				10 598 404,36		2 662 800,74	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono wg kursu euro 3,98 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 2 października 2014 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2014 r.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

8.2. Koszty realizacji programu wprowadzonego na obszarze położonym w strefie I B w 2015 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	281 świń	21,86	6 142,66	5,49	1 542,69	tak
	padłe dziki	160 dzików	76,82	12 291,20	19,30	3 088,00	tak
	odstrzelone dziki	2 342 dziki	123,88	290 126,96	31,13	72 906,46	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	3 061 badań	147,79	452 385,19	37,13	113 654,93	tak
	ELISA	185 badań	56,00	10 360,00	14,07	2 602,95	tak
2. Badanie kliniczne stad oraz kontrola bioasekuracji	praca	30 186 godzin	41,00	1 237 626,00	10,30	310 915,80	tak
	dojazdy	754 650 km	0,80	603 720,00	0,20	150 930,00	nie

3. Inne koszty	wydruk ulotek informacyjnych	30 000 sztuk	0,48	14 400,00	0,12	3 600,00	tak
	przeprowadzenie szkoleń grupowych	14 szkoleń	1 500,00	21 000,00	376,88	5 276,32	nie
	unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych	703 sztuki	138,89	97 639,67	34,90	24 534,70	tak
RAZEM				2 745 691,68		689 051,85	
w tym koszty kwalifikowane:				2 120 971,68		532 845,53	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono wg kursu euro 3,98 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 2 października 2014 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2014 r.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

8.3. Koszty realizacji programu wprowadzonego na obszarze położonym w strefie II w 2015 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	1 329 świń	21,86	29 051,94	5,49	7 296,21	tak
	padłe i chore odstrzelone dziki	1 780 dzików	76,82	136 739,60	19,30	34 354,00	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	3 420 badań	147,79	505 441,80	37,13	126 984,60	tak
2. Inne koszty	wydruk ulotek informacyjnych	240 000 sztuk	0,48	115 200,00	0,12	28 800,00	tak
	przeprowadzenie szkoleń grupowych	294 szkolenia	1 500,00	441 000,00	376,88	110 802,72	nie
RAZEM				1 227 433,34		308 237,53	
w tym koszty kwalifikowane:				786 433,34		197 434,81	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono wg kursu euro 3,98 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 2 października 2014 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2014 r.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.